LIETUVOS RESPUBLIKOS
VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
Teisės akto projekto lydraštis
2026-11-23 Nr. G-12346

LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Tumo-Vaižganto g. 2, 01108 Vilnius, tel. (0 5) 236 2444, faksas (0 5) 236 2626
El. p. urm@urm.lt, http://www.urm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos Vyriausybei 2026- Nr.

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL IŠANKSTINIŲ KONSULTACIJŲ REIKALAVIMO PAGAL VIZŲ KODEKSO 22 STRAIPSNĮ NUSTATYMO“ PROJEKTO PAKARTOTINIO TEIKIMO

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija pakartotinai teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl išankstinių konsultacijų reikalavimo pagal Vizų kodekso 22 straipsnį nustatymo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas), patikslintą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės išvadoje pateiktas pastabas ir darbo tvarka suderintą su Teisės grupe.

Nutarimo projektu sprendžiama problema ir Nutarimo projektą rengti paskatinusios priežastys. Nutarimo projektas parengtas siekiant pradėti taikyti išankstinių konsultacijų reikalavimą pagal 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 810/2009, nustatančio Bendrijos vizų kodeksą (toliau – Vizų kodeksas), 22 straipsnį. Šį reikalavimą nustačiusios valstybės narės gali reikalauti, kad dėl grėsmės viešajai tvarkai, vidaus saugumui, tarptautiniams santykiams arba visuomenės sveikatai kitų valstybių narių centrinės valdžios institucijos konsultuotųsi su jų centrinės valdžios institucijomis nagrinėdamos prašymus išduoti Šengeno vizą, kuriuos pateikė konkrečių trečiųjų šalių piliečiai arba tokių piliečių konkrečioms kategorijoms priskirti asmenys. Atsižvelgiant į tai, kad išduota Šengeno viza suteikia teisę būti Šengeno erdvėje iki 90 dienų per bet kurį 180 dienų laikotarpį, šis mechanizmas sudaro galimybę valstybėms narėms išreikšti prieštaravimą tais atvejais, kai kitų Šengeno valstybių narių vizų tarnybos nagrinėja konkrečios trečiosios šalies piliečio Šengeno vizos prašymą ir nustatoma, jog toks asmens atvykimas į šalį (šiuo atveju – į Lietuvos Respubliką) gali kelti grėsmę vidaus saugumui, viešajai tvarkai ar tarptautiniams santykiams.

Siūlymas pradėti taikyti šį mechanizmą šiuo metu grindžiamas poreikiu užtikrinti, kad Lietuvos Respublika turėtų galimybę prašyti konsultacijos ir, esant pagrindui, pareikšti savo prieštaravimą dėl tam tikrų trečiųjų šalių piliečių ar jų kategorijų atvykimo į Bendrijos ar bent Lietuvos Respublikos teritoriją, kai tokius prašymus išduoti Šengeno vizą nagrinėja kitos Šengeno valstybės narės. Tai ypač aktualu atsižvelgiant į kintančią saugumo aplinką, kuri daro tiesioginį poveikį Lietuvos interesams.

Pabrėžtina, kad išankstinių konsultacijų procedūra yra įprasta ir plačiai taikoma Šengeno valstybių narių praktika, o sprendimas nustatyti jo taikymą nacionaliniu lygmeniu nelemia naujų materialiųjų reikalavimų pareiškėjams, bet sudaro sąlygas efektyviam valstybių narių tarpusavio koordinavimui, kaip tai numatyta Vizų kodekse.

Nutarimo projektu siūlomo teisinio reguliavimo esmė – problemos sprendimas. Nutarimo projekto 1 punktu, atsižvelgiant į tai, kad išankstinių konsultacijų reikalavimo nustatymas pagal Vizų kodekso 22 straipsnį yra paliekamas valstybės narės diskrecijai, nustatomas šios procedūros taikymo teisinis pagrindas nacionaliniu lygmeniu.

Išankstinių konsultacijų mechanizmas yra tiesiogiai susijęs su nacionalinio saugumo ir užsienio politikos interesais, todėl tikslinga užtikrinti, kad trečiųjų šalių, dėl kurių piliečių ar jų kategorijų Lietuva taikytų išankstinių konsultacijų reikalavimą, sąrašas (toliau – Sąrašas) būtų sudaromas remiantis išsamiais kompetentingų institucijų vertinimais, grindžiamais informacija apie trečiųjų šalių keliamą riziką. Todėl Nutarimo projekto 2 punktu pavedama užsienio reikalų ministrui ir vidaus reikalų ministrui, suderinus su Valstybės saugumo departamentu (atsižvelgiant į Vizų kodekso 22 straipsnio 1 dalyje nustatytas grėsmės vidaus saugumui sąlygas), sudaryti Sąrašą. Nustatoma, kad Sąrašas peržiūrimas ne rečiau kaip kartą per metus, o esant pagrįstam poreikiui, susijusiam su geopolitinės ar saugumo situacijos pokyčiais, gali būti peržiūrimas ir dažniau.

Vadovaujantis 2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 767/2008 (toliau – VIS reglamentas) 16 straipsniu, išankstinės konsultacijos vykdomos per Vizų informacinę sistemą. Nacionaliniu lygmeniu išankstinės konsultacijos bus vykdomos naudojantis Lietuvos nacionaline vizų informacine sistema (toliau – N.VIS), kurioje jau yra įdiegtos visos funkcijos, reikalingos keistis duomenimis su Centrine vizų informacine sistema (toliau – C.VIS). Lietuvos nacionalinės vizų informacinės sistemos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 4 d. nutarimu Nr. 1456 „Dėl Lietuvos nacionalinės vizų informacinės sistemos įsteigimo, jos nuostatų patvirtinimo ir veiklos pradžios nustatymo“, 9.1 papunktyje nustatyta, kad Informatikos ir ryšių departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – IRD) organizuoja N.VIS techninių ir programinių priemonių įdiegimą ir tobulinimą bei atlieka sistemos techninės ir programinės įrangos priežiūrą, o pagal 9.2 papunktį – užtikrina N.VIS sąsajas su C.VIS ir kitomis nacionalinėmis bei tarptautinėmis informacinėmis sistemomis. Atsižvelgiant į šias nuostatas ir IRD, kaip N.VIS tvarkytojo, kompetenciją, Nutarimo projekto 3 punktu IRD įpareigojamas užtikrinti tinkamas technines priemones išankstinio konsultavimosi procedūrai pagal Vizų kodekso 22 straipsnį ir VIS reglamento 16 straipsnį vykdyti ir nenutrūkstamam keitimuisi konsultacijų metu gaunamais duomenimis užtikrinti. Pažymėtina, kad IRD jokių papildomų techninių mechanizmo taikymo darbų atlikti nereikia, tik svarbu užtikrinti nenutrūkstamą keitimąsi duomenimis ir mechanizmo funkcionavimą, o tai pagal savo pobūdį yra nuolatinės funkcijos, susijusios su sistemos palaikymu.

Vadovaudamosi Vizų kodekso 22 straipsnio 3 dalimi, valstybės narės, nusprendusios taikyti išankstinių konsultacijų reikalavimą, praneša Europos Komisijai apie tokio reikalavimo nustatymą arba panaikinimą paprastai ne vėliau kaip 25 kalendorinės dienos iki sprendimo įsigaliojimo; ši informacija taip pat teikiama bendradarbiaujant Šengeno klausimais vietos lygiu atitinkamai jurisdikcijai priklausančioje teritorijoje. Pagal Nacionalinės vizų informacinės sistemos nuostatus, Migracijos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos veikia kaip nacionalinė centrinė institucija, atsakinga už duomenų teikimą ir gavimą išankstinių konsultacijų tikslu, todėl Nutarimo projekto 4.2 papunkčiu jis įgaliojamas informuoti Europos Komisiją apie išankstinių konsultacijų reikalavimo nustatymą ar panaikinimą, kartu pateikiant trečiųjų šalių, kurių atveju būtina Vizų kodekso 22 straipsnio 1 dalyje nurodyta išankstinio konsultavimosi procedūra, sąrašą. Pabrėžtina, kad šis trečiųjų šalių sąrašas nėra viešas ir perduodamas Europos Komisijai laikantis nustatytų informacijos apsaugos reikalavimų. Nutarimo projekto 4.1 papunkčiu Užsienio reikalų ministerija įgaliojama bendradarbiavimo Šengeno klausimais vietos lygiu tvarka informuoti kitas atitinkamoje jurisdikcijoje

veikiančias Šengeno valstybių narių atstovybes apie išankstinių konsultacijų reikalavimo nustatymą ar panaikinimą.

Nutarimo projektu įgyvendinama Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2026 m. liepos 14 d. nutarimu Nr. XV-1157 „Dėl Dvidešimt pirmosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 368 punkto nuostata dėl tvirtos, saugios ir atsparios Europos Sąjungos vidaus erdvės.

Nutarimo projektu įgyvendinamos Vizų kodekso 22 straipsnio 1 ir 3 dalių ir VIS reglamento 16 straipsnio nuostatos. Nutarimo projektas yra įtrauktas į Vizų kodekso bei VIS reglamento įgyvendinimo planus Lietuvos narystės Europos Sąjungoje informacinėje sistemoje (LINESIS), Nutarimo projekto atitikties lentelės įkeltos į LINESIS.

Dėl Nutarimo projekto numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo neatliekama, vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos, patvirtintos Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“, 4 punktu.

Nutarimo projektui įtraukti į teisės sistemą kitų teisės aktų priimti nereikės.

Apie Nutarimo projektą nereikia pranešti Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. gegužės 20 d. nutarimo Nr. 617 „Dėl Keitimosi informacija apie standartus, techninius reglamentus ir atitikties įvertinimo procedūras taisyklių patvirtinimo“ reikalavimus.

Apie Nutarimo projektą taip pat nereikia pranešti Europos Komisijai pagal Lietuvos Respublikos paslaugų įstatymo ir Pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. lapkričio 30 d. nutarimu Nr. 1389 „Dėl pranešimų ir informacijos apie nustatomus įsisteigimo arba nustatomus ar panaikinamus paslaugų teikimo laisvei taikomus reikalavimus teikimo“, reikalavimus.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas. Nutarimo projekte naujų sąvokų nėra.

Nutarimo projektas buvo pateiktas derinti Lietuvos Respublikos finansų ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai ir Lietuvos Respublikos valstybės saugumo departamentui. Teikiant Nutarimo projektą atsižvelgta į Vidaus reikalų ministerijos ir Teisingumo ministerijos darbo tvarka pateiktas pastabas ir į dalį Teisingumo ministerijos išvadoje pateiktų pastabų. Dėl kitų Teisingumo ministerijos išvadoje pateiktų pasiūlymų teikiama derinimo pažyma, suderinta su Teisingumo ministerijos išvados rengėjais. Finansų ministerija ir Valstybės saugumo departamentas pastabų dėl Nutarimo projekto neturėjo. Patikslintas Nutarimo projektas darbo tvarka suderintas su Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupe.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS). Visi suinteresuoti asmenys galėjo teikti pastabas ir pasiūlymus per 10 darbo dienų nuo Nutarimo projekto paskelbimo TAIS. Derinimo metu suinteresuotų asmenų pastabų ir pasiūlymų nebuvo gauta.

Nutarimo projektą parengė Užsienio reikalų ministerijos Konsulinio departamento (direktorius Rimgaudas Lošys, tel. (0 5) 236 2607, el. p. rimgaudas.losys@urm.lt) Šengeno skyriaus patarėja Adrijana Jucevičiūtė (tel. (0 5) 236 2990, el. p. adrijana.juceviciute@urm.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Suinteresuotų institucijų išvados, 4 lapai.

3. Derinimo pažyma, 3 lapai.
4. Atitikties lentelės, 2 lapai.

Užsienio reikalų ministras Kęstutis Budrys

Adrijana Jucevičiūtė, tel. +370 5 236 2990, el. p. adrijana.juceviciute@urm.lt